

4. dan v 3 minutah vode spil 90 litrov (to je blizo 64 bokalov).

* Črno morje s Kaspiškim morjem zediniti po kanalu, ki ga Ruska vlada namerava že več let, je zdaj dovolil cesar. Prihodnjo spomlad se neki začne to delo ter bode v 6 letih končano.

Naši dopisi.

Iz Rusije v decembru 1872. —η— Morda se Vam čudno zdi, kako da sem celega pol leta molčal? — Nu, molčal sem prvič — iz strahú, drugič, premišljeva je, kako bi si strah otresel.

„Liberalci“ imajo, kolikor sem se do zdaj prepričal, štiri glavne bate, s katerimi ljudem omiko v možgane vbijajo. Najpred oblečejo ognjusno laž v sladke besede. Ako to ne pomaga, poiščejo vse psovke po slovarjih vseh jezikov, ktere znajo. Če tudi to ne zdá, se namrdajo in razupijejo za katehsohen estetike ter pošiljajo svoje „kužeta in pinče izpod desne in leve, izpuščat svoja zaničevanje“ na vse, kar jim ni po volji. Ako ima tak sok potencirane estetike tudi podoba satire, potem se ve da Pitagorejci kričeči: „on je rekel“, se razgrevajo do bahanaljske ekstaze; al v možganih grešnih ljudi toplomer navadno tudi pri tem netivu ne kaže nenavadne toplote. Na tak primerljej imajo „liberalci“ še četrti pripomoček, namreč „pogovoriti se na tihem“. Včasi izpeljejo tak pogovor prav šarmantno — po Nečajevski, včasi menj šarmantno — po pošti. Tako sem prejel pred tremi meseci pismo, v katerem toži „neutralen“ prijatelj, da se neki „mladi“ strašno togoti (ad mores Ljubljanskih šuštarčkov), zakaj da on — ako ni ta in ta tisti —η—, v svojih dopisih iz Rusije „šimfa čez mlade!“ — Nedolžni in zraven neutralni trpé za moje grehe! Bogme, to je strašno! Zato pa bodo tega grešnika —η— tudi pokorili. Satire, iz katerih se estetičen sok cedi, da bi ga bilo dovolj pod rež na Lažski njivi, bodo „mladi“ prejezili po ruski, vendar natisnili jih bodo menda na Dunaji v gotiškem štilu, zakaj njihovega očeta mrzlica strese, kedar vidi Cirilsko črko ali sliši „Moskvo“. Ako mislijo „mladi“ mene s tem osramotiti ali me jeziti, motijo se, zakaj jaz jih nisem napisal.

Dolgo sem premišljeval, kako mi je zdaj sukati dopise iz Rusije, da bi ne šimfal čez „mlade“. Hevrek! hevrek! — zavpijem v jesensko polnoč od radosti prečitavši „Obščeje obozrenije Moskovskoj politehničeskoj vjstavki“ — kako bi ne? — našel sem belo na belem, da „mladi“ niso nič va-njo poslali. Ako to razstavo ogledam ter jo opišem, si mislim, ne bo mi treba o „mladih“ govoriti in tedaj tudi ne „šimfati“. Drugo jutro na vse zgodaj me hlapon zadrda proti Moskvi. Vso pot do blizo stolice se mi je nehoté vedno ponavljalo: hevrek! hevrek! in o „mladih“ celó mislil več nisem. Iz le-teh sanj o svoji sreči me izbudi na mali postaji litanija vscrikov v pomenu: otročiči! nesnage! hentanci! golobice! Naglo skočim na drugo stran vagona in pomolivši glavo ven videl sem ravno še peto nožico, ki se je skrila v moj vagon, za njo pa so se stezale suhe roke suhe tjočke: v levi velikansko rumeno opahalo in belo modri zontik z rumenim pasom in rumenimi kistjami, v desni ogromni šop poljskih cvetic vsake barve, vendar največ rumenih, na glavi beli klobuk z rumenimi trakovi in cveticami, na komarjevskih plečih leskeči rumeno-svilni šal in pod njim obleka pisana, kakor kitajski šotor. Komaj mi je oko pomerilo to rumeno-pisano prikazen, kar tjočkin glas uže v vagonu zazvoní. Ozrem se; dva plemenika in dve plemenici (sestričini ali bratranici) tjočkini se poselé okoli mene, zdramljenega iz „hevrek!“; jih kikiki in hihhi

me požene v boj z mojim hevrek! in kakor bil bi rad, „šimfati“ se ni dalo, počutil sem se, kakor prerok Ba-laam, in ko bi bil poet, odo bil bi zapel na „mlade“. Sklepi so bili popihnjani, kakor prah na Gabriškem klancu v Sušcu, celó krika stare tjočke nisem več slišal, dokler se ni zadela ob moja kolena, še vedno ponavljaje: da je z desno uže na deskici stala, pa te nesnage so kar mimo nje sfrfrale v le-ta vagon, v katerem, ne vé, kam bi šopek položila, kam šal povasila, kam zontik naslonila. Dvignem tedaj svojo torbo ter odmerim tjočki prostor zraven sebe. Vendar če bolj sem se odmikal, bolj tesno jej je bilo, če bolj vlečem svojo sukno k sebi, večí kos je je pod tjočkinimi kostmi. Ko je bila mladina uže vsa objokana od smeha, me tjočka nekolikokrat sè strani pogleda, menda nedovoljna, da je naletela na tacega Herkula — njej se ne smejeti, nič ne črhni! Začne me izpraševati prav resno: „Kudá jedete?“ — V Moskvi. — „Na vjstavku?“ — Na vjstavku. — „Vjstavili vi što — nibudj?“ — Ničega ne vjstavil. — „Hotite što — nibudj kupitj na vjstavke?“ — Kažetse ničego. — „Ničego?! nu, začem jedete v Moskvi?“ — Posmotretj (pogledat). — Posmotretj! — Budem skoro v Carijcine?“ — Ne znaju, gde Carijcino. — „Razve vi ne Ruski?“ — Ruski? net. — „Francuz?“ — Net. — „Nemec?“ — Net. — „Poljak li?“ — Net. — „A kto vi?! Ruski? net, Francuz? net, Nemec? net! kto vi? nevželi Čeh?“ — Net. — „Net! opetj: net! a k-t-o-o-o vi?? mnje nužno (treba) znatj! ja dolžna znatj!“ — Tjočka toliko toliko da ni zaplakala, plemeniki so se uže držali za trebuh, plemenice si obrazčike zavile v fler (pajčolan), ves vagon se je približal poslušat tjočkini eksamen. Vže sem hotel tjočki povedati, kdo sem, al napenjal sem vse žile, da bi ne lopnul v smeh. V ta trenutek nas hlapon zadrda mimo cerkve. Tjočka stegne tri prste, naredí čez-se križ večí sebe ter zavrne mladega zijala iz poslušalcev: „Čemu smejetes vi? razve vi ne pravoslavni?“ — „Net, ne pravoslavni“, jej odgovorí mladi. „No kakogo veroizpovedanija vi?“ ga vpraša dalje. — „Nikakogo“. — „Razve vi ne verite v Boga?“ — „V Boga? net, ne verju“. — „Vo što že verite vi, jesli (ako) ne v Boga?“ — „Ni vo što. Čelovek dolžen vse ispijtijvatj (preiskovati), vse uznavatj, a ni vo što ne veritj; vera, veroispovedanije i takija gluposti zanimajut odnih bab (s takimi brklarijami se pečajo samo babe). — „Ja takže (tudi) slišala“, mu odgovorí tjočka, „pro učenih, pro prirodospijtatelej, kotorije razsuždajut (objasnujejo), što ves mir (svet) sotvorilse (se je vstvaril) sam, i što čelovek boljše ničego, kak usoveršenstvovannaja sobaka (pes).“ — Na to začne mladi „liberalec“ tjočki razlagati, da prav za prav oni učeni, ki izpeljujejo rod človeški od pasjega, so tudi glupci (bebcí), in da čelovek ni družega nič, nego obezjana (opica) telesno in dušno razvita do najviše stopinje, zakaj priroda da ne dela nikakoršnih skokov. Tjočka ga je prav pazljivo poslušala. Ko je nihilist svojo učeno pridigo dokončal, ga vpraša tjočka, od kod on vse to vé. Iz knjig, jej odgovori, in ko bi v narodu nekoliko več čitali knjige in menj poslušali pope, bilo bi v narodu več znanja in menj sujeverja. — „I vi vse verite, što razskazali?“ ga vpraša tjočka. — „Verju, verju“, jej pritrdi on. „Vot“, povzame tjočka, „što duša moja bezsmrtna, što mir sozdal (svet vstvaril) Bog i pročé, ja takže znaju iz knjig, i što čitala, to verju. Što bi pravdu skazatj, meždu nami s vami (med nama) net nikakoj raznici, vi takaja že baba, kakaja i ja, razve (morda) toliko, što ja čelovek — baba, a vi obezjana-baba“. — Smeh je zagromel po vsem vagonu; nihilist, rdeč kakor kuhan rak, se zarije spet v svoj kot; tjočkinih ustnic pa smeh se ni dotaknil, resno se sopet obrne k meni: „Začem ne hotite vstupitj so mnj

v razgovor?" — A vot, začem ne, jej odgovorim, ne-
skoljko nedelj temu nazad, polučil ja (sem prejel) pismo,
v katerom menja uprekajut (kregajo) tem, što rugajus
nad molodijmi. U vas est (vi imate) molodci plemeniki
i prelestnija plemenici, razgovarivaja s vami, ja mog bi
statj (bi morda začel) rugatsje nad njimi. Góspodi, mne
rugatjse nad njimi! nad njimi-to! — „Bože moj!“ je
vskliknula tjotka, „milostivi gosudar moj! hotite dožitj
do glubokoj starosti?“ — Hoču. — „Nu, to rugajtes
nad molodijmi, rugajtes sto let! vot ja i ne dožila bi
do česti, vstretitjse s vami, jeslib (ko bi) ne rugalas
nad molodijmi uže semdeset osmoj god!“ — Na to sem
tjotki obljubil, da bom po ruski „rugatjse nad molo-
dijmi“ ali po mladoslovenski „šimfal čez mlade“, zakaj
rad bi doživel globoke starosti. Od radosti da me je
tjotke ozdravila kakor od misli na odo tako tudi od
„hevreka“, povedal sem jej, od kod sem; ona pa od
veselja, da je „dožila do česti, poznamitjse hotj s
odnim Slovencem“, dala mi je iz svojega šopa najlepši
kokelj, *) in povedala mi je, da v Moskvi najboljša stvar
so „sajke“. (Dal. prih.)

Iz Reke. — 2. dne januarija nam je došel smrtni
list, ki naznanja rojakom, prijatlom in znancem, da je
gosp. Ivan Junkár, inženir in vitez Franc-Jožefovega
reda v 37. letu svoje starosti, ondi nagle smrti umrl.
Bodi spoštovanemu našemu rojaku zemljica lahka!

Iz Buja v Istri 4. jan. B. — Naznanjam smrt preča-
stitega duhovnega pastirja gosp. Miha Zupančiča
njegovim prijatlom in znancem. Danes je bil častiten
pogreb. Naj v miru počiva!

Iz Železne Kaplje na Koroškem 1. jan. **) — Naša či-
talnica l. 1866. ustanovljena, do lanskega leta je komaj
životarila, ker ni imela pravih duševnih moči, — s spre-
membo duhovnov se je čitalnica tudi bolj oživila. Ker
je sedanjí neutrudljivi gosp. kaplan začel podučevati v
petji, napravila si je čitalnica „harmonij“, ki stane
okoli 150 gold. in tudi nekoliko tabelj za vaje v petji.
Zdaj imamo že mesec dni prav lepo petje v cerkvi, in
nadejati se je tudi veselih večerov v čitalnici, ktera na-
pravi prvo letošnjo „besedo“ v nedeljo 12. dne ja-
nuarija s petjem, deklamacijo in tombolo, za veseli
predpust pa ples. Odbor vabi prijazno vse ude in ne-
ude, naj se obilno udeležijo naših veselíc. — Tistim pa,
ki niso z nami, pa prijazno rečem, naj, ako jih ne ve-
seli se z nami veseliti, vsem drugim ne branijo, kar se
je zadnjikrat zgodilo.

Iz Kostanjevice 1. jan. — „Das ist der so viel ge-
schmähete Mann, to je tolikanj obrekovani mož!“ In
kdo je tako obrekovan? Naš župan, Sever. Zakaj?
Poglejmo! — — — Slišal sem enkrat praviti (kdor je
učen, že ve, ali je res ali ne), da boje vsi Mohamedanje
pridejo v raj. Pa kako? Po Mohamedovih mislih bomo
boje v nebeški raj skakali čez nekov graben. Kdor ne
bo Mohamedanske ali Turške vere, ne bo mogel pre-
skočiti in pade v graben, v pekel. Mohamed bo pa boje
v kozla spreminjen stal pri grabnu, njegovi verniki in
privrženci se mu poobesije na kocine in hušk? kozel
skoči z njimi čez graben, in tako so Mohamedanje zlah-
koma v raji. Tako bi bil tudi za nas zdaj dober Mo-
hamed take baže. Pri nas imamo grabne, potoke, ki
imajo jako slabe brvi in mostove, da človek ne more

*) Na Ruskem je letos iz začetka aprila do konca novembra
vse prek zelenelo in cvelo. V gubernijah okoli Moskve je bivalo
uže v aprilu po 20 stopinj R. in več toplote. Jagode so cvele v
pozno jesen, bezgovina vdrugič zelenela v koncu novembra in prve
dni decembra. Še le sv. Nikolaj 6. (po vašem 18.) decembra je pri-
nesel sneg in mraz. Tacega leta Moskvičani ne pomnijo.

**) Ponudba jako draga.

Pis.
Vred.

z lepo čez priti. Kaj ne, kako lepo in dobro bi bilo to:
kozel bi stal kraj potoka, človek bi prišel, sel bi mu
na vrat, ali pa med roge in hušk! pa bi bil onkraj
potoka! Po naših brveh hoditi je teže, kakor hruške
peči. Da je temu tako, naj povem nekoliko izgledov.
Pri Koprivniku je bil most jako razškatljan, voda pride
in odnese nekaj brun. Tudi krava pride, pa zanašaje
se na celoto mostú, stopa možko čez, in štrbunk sprednji
del krave visi čez most, zadnji je pa na mostu. Žival
ni ne na suhem, ne v vodi, ne na mostu ne pod mo-
stom. Ali ni to čudno! Ljudje so morali prihiteti s
čolni, da so rešili ubogo žival. — In nazaj proti Ko-
stanjevicí je brv, ki je imela v sredi toliko luknjo, da
je krava po nji grede z nogo stopila vanjo, in malo da
si ni zlomila noge. Mož jo je moral doli tiščati toliko
časa, da so ljudje pritekli in živinče rešili. — Enako
so tudi drugod brvi v ciganskem stanu. Kolika nevar-
nost je za otroke, da v vodo ne padejo, zlasti pa, ker
so držala pri brveh tako visoko postavljena, da jih
otroci še doseči ne morejo! Kolika nevarnost tudi za
odraščene, da se ne bi o Božiču skopali v hladni vodi!
— Ali toraj ni res, da bi bil za nas jako dober Moha-
med — kozel?! — Naše brvi dan na dan povprašujejo
župana, kdaj jih bo nekoliko popravil. Pa župana le ni
in ni! Nekemu poštenjaku so se toraj že smilile brvi
in tisti, ki hodijo po njih in župana ljubeznjivo pocuka
za podbradek, rekoč: „Kako pa, da ne skrbite za po-
pravljanje brvi?“ Pa župan takim muham Kostanjevi-
škim le na kratko odgovarja, zato tudi zdaj reče: „Meni
to ni nič mar!“ Oho! župan, le počasi; počasi se tudi
daleč pride! Mi smo pa vedno teh misli, da je župa-
nova dolžnost, skrbeti za mostove in brvi. Hm! ali se
motimo? Kaj? Meščan.

Iz Vrhniko 4. jan. — V 10. seji deželnega zbora je
c. kr. deželni predsednik, na interpelacijo dr. J. Blei-
weisovo, o vladinem mišljenji projectiranega „Cornovega
grabna“ tako temno odgovoril, da ne vemo družega, ko
to, da se morajo denarni zaostanki še iztirjati, ter da
se bode „ob svojem času“ močvirje na podlagi, neke
c. kr. ministerstvu poljedelstva predložene postave, osu-
ševalo. — Če je tedaj nakupičenega zaklada obilo, ka-
kor mi po svoje slutimo, (kajti ne razjasni se nam v
našem jeziku nič, da bi vsaj količkaj o tej manipulaciji
razumeli), drznemo se tedaj poprašati: ako se „graben“
res delal ne bode in če smo za ta namen že enkrat
nam namenjeni znesek doplačali — ali bi ne bilo dobro
to: da se eksekviranje, že družega denarnega namečka
za oni „graben“ odloži do „svojega časa“ ko zvemo,
kako se bode za ta denar osuševalo? Male „grabne“
ob njivah iztrebimo tudi lahko tako, da bi ne bilo treba
za nje denarjev s prisilstvom v davkarije nositi. Tedaj —
kaj pravite, ali bi bilo to dobro ali ne? — O tej priliki
ravno tako tudi prosimo one gospode, kateri imajo našo
prošnjo, predloženo sl. deželnemu zboru v pregled in
priporočilo pri vladi, da se naj naše občinske volitve
potrdijo, kar se je enoglasno sklenilo, da blagovolijo že
vendar enkrat predložiti jo v podpis onemu gospodu,
kteri nas lahko reši, naše dolge županove, koledovalne
procesije, od Poncija do Pilata. Če nas res kmalu usli-
šite, bomo Vam zeló hvaležni; ako ne, pa sopet volimo
to, kar smo že dvakrat, ker doslednost je naše geslo.
Kedaj in kako bomo uslišani Vrhničani, to dragi bralci,
zveste gotovo brzojavno, kakor hitro nam pošljejo iz
Ljubljane potrebne galvanične baterije, do tedaj pa z
Bogom!

Vipava 3. jan. („Sokol“) naš napravi 12. dne
t. m. veliki ples, pri katerem bode godel vojaški septet
Franca Karola iz Gorice. Začetek ob 8. uri zvečer.

Sokolov odbor.

Iz Peč. — Pri novi volitvi občinskega starešinstva je bil za župana izvoljen sedanji župan Janez Barlič, za svetovalca pa tudi sedanja Jakob Žurbi iz Hudij in Jernej Barlič iz Goričanov.

Šmartno pri Litiji 6. jan. — Pri nas imamo vže od lanskega predpusta vročinsko bolezen, ki so nam jo neki rudarji zanesli iz Trbolj; zdaj se nam je pa priklatila še druga, namreč kozé. Zanesle so se k nam iz Primorskega. Na Preseki in Ljupinici so nekteri kozavi, da je grdo; 4. dne t. m. je tudi 22 let star človek za kozami umrl, ker se je prehladil; kajti bili so tako nespametni, da so že kozavega četrt ure daleč domú prenesli! — Bog daj, da se ne širi bolezen dalje ali še kaka druga ne pritisne! — Tudi pri nas je vedno pomladansko. V adventu sem zjutraj leposvitlo kresnico videl, božični dan je hrošec (keber) okoli mene brenčal kakor maja meseca in na sv. Štefana dan so letale tudi bčeele. Kaj tacega ne pomne nihče. — Kakor pa je vreme čudno, tako so tudi nekteri ljudje — in še posebno nekteri naši poslanci. Morda jih tudi vreme tako suče, ali — kar je še bolj verjetno — da jih luna trka.

Iz Ljubljane. (Odbor družbe kmetijske) je v poslednji svoji seji pod predsedstvom barona Wurzbacha določil program občenega zbora, ki bode 29. dne t. m., in kterege naznanja naš prihodnji list. — Podružnica Boštanjnska naznanja volitev predstojnika svojega, pri kateri je bil izvoljen gosp. Prokop Bohutinsky, oskrbnik grajščine Boštanjnske; odbor je radosten sprejel to naznanilo in pa sprejel nasvetovane nove ude. — 122 gold. 25 kr., ki jih ima družba plačati za prostor svojih stvari v prihodnji Dunajski razstavi, se pošlje na Dunaj. — Podružnici Metliški se pošlje mladih Sufolških prešičev na njene stroške proti temu, da polovico kupnine družbi povrne. — Od deželnega odbora družbi naznanjena prošnja občine Semiške, da bi se jej dovolilo 500 do 600 gold. za napravo kalí, se bode vslišala brž ko sl. ministerstvo kmetijstva družbi izroči v ta namen obljubljenih 1500 gold.

— (O mestnem loterijskem posojilu), zarad kterege so šli v zadnjem listu naznanjeni gospodje na Dunaj, moremo danes toliko povedati, da prav gotovega o tem niso nič nazaj prinesli, a vendar tudi obupali ne, da ne bi se dovolilo.

— (Pogled v ljubljansko bolnišnico.) Zanimivo bode marsikom zvediti gibanje v deželni bolnišnici preteklo leto 1872.

V bolnišnici je bilo bolnikov lani in sicer: na oddelku za notranje bolezni 997, na ranocelskem oddelku 895, na oddelku za sifilitične in kožne bolezni 353, na oddelku za ženske bolezni 36, tedaj skupaj 2281. Od teh je ozdravljenih ali zboljšanih izstopilo 1881, umrlo jih je pa 223; konec leta 1872. jih je tedaj v bolnišnici ostalo 177, med temi 2 kozava bolnika.

Primeru lanskega leta s predlanskim kaže, da je lani 62 bolnikov manj v bolnišnici ostalo, akoravno jih je 59 več proti letu 1871. vstopilo. Vzrok temu je nekoliko tudi ta, da se po novi vredbi 4 oddelkov marsikaj hitreje ozdravlja; letošnja topla zima je pa drugi vzrok, da ne silijo bolniki še bolj v bolnišnico.

V norišnici je bilo lani 146 norih oskrbovanih; popolnoma ozdravljenih ali saj izboljšanih jih je izstopilo 66, umrlo jih je 23, konec leta jih je tedaj ostalo 57; — čuden prigodek je ta, da predlanskem je prav isto število (146) norih v norišnici bilo.

V porodišnico je lani z ostalimi 5 od leta 1871. vstopilo 112 nosečih; 107 jih je večidel z otroci vred zapustilo porodišnico, umrle ste 2, konec leta so ostale 3. Predlanskim, dokler je bila še najdenišnica, jih je v porodišnico vstopilo 135 več.

Otrok je bilo v porodišnici 102 rojenih; od teh jih je umrlo 7, mrtvorojenih je bilo 12, matere so seboj vzele 82 otrok; konec leta je ostal še 1 otrok.

Ker se stroški za enega otroka skozi 10 let, dokler je najdenec v oskrbi deželni bil, morajo najmanj ceniti na 300 gld., se je po takem, ako bi bilo teh 82 otrok doživelo 10. leto, deželi prihranilo 24.600 gold.

Najdencev, kateri so še iz prejšnjih let in po tujih najdenišnicah v deželni oskrbi pri rednicah, ostalo je lani še 780. —

— Gosp. dr. Costa se je danes kot zastopnik družbe kmetijske Kranjske podal na Dunaj v zbor, ki ga je c. k. ministerstvo kmetijstva sklicalo zarad razprave nekterih ustanovnih zadev.

— Gosp. Šolmajer se je v soboto podal na Koroško za družbo kmetijsko nakupavat Belanskih bikov in telic.

— Želji družbe kmetijske vstreči, se podá te dni v Belgiškem predivstvu izvrstno in djansko izvedeni gosp. Rihard Dolenc v Bohinj, da pridnim ondašnjim gospodarjem razloži lanorejo po tem načinu, ki bode obilo povzdignil dohodke naši deželi. Gotovo dobro doide predstojniku Bohinjske podružnice g. fajmoštru Mesarju, za napredek kmetijstva v Bohinski dolini jako vnetemu, pa tudi vsem ondotnim unim gospodarjem. Kedar gosp. Dolenc dovrši svoje poslanstvo v Bohinji, se podá v Vodice.

— (O Matičnih zadevah.) Včeraj so se v tiskarnico oddali rokopisi za dve knjigi, ki ju Matica za 1873. l. dá na svetlo, in sicer „Slovenskega narodopisa“ I. snopič in „Letopis“ za 1873. leto. Tudi dopis iz Dunaja naznanja, da F. Köke kmalu izgotovi 3 zemljovide za 1873. l. in sicer: Nemčijo, Italijo in Evropsko Turčijo z drugimi vzhodnjimi deželami. Ker se je nadjati mnogih novih udov, natisnete se omenjeni knjigi v 2800 in 2500 odtiskih. — Zaostali Matični doneski jako hité dohajati vsled razposlanih opominjevalnih pisem; želeto je, da vsi dojdejo vsaj do 31. januarija t. l. — Jako vstreženo bi bilo, ako bi se doneski za 1873. l. kmalu pobrali, da se tudi novi udje vsi natisnejo v imeniku.

— (Hranilnica ljubljanska) je v poslednjem svojem občenem zboru izvolila 12 novih udov — ne potem, da bi jih volili oni, kateri imajo svoj denar izročén gospodarstvu hranilničnemu, ampak direkcija jih izbere in zbor jih sprejme. Da je ta dvanajsterica po vse podobna onim 12 „apostolom“, ki so unidan pridigovali v kazinini gostilnici, pričajo našim bralcem imena, ki so sledeča: Deschmann, Galle Karol, Lasnik, Lukmann Jan., Mahr Ferd., Mühleisen Art., Janesch Jan., Plautz Jan., Samassa Alb., Seman Ig., dr. Schaffer, Fr. Ziegler — Ko bi pač dežela volila, koliko teh bilo bi izvoljenih bilo?

— (Ljubljanska cigarnica) je lani — čujte, koliko dima je vsako leto več na svetu! — naredila 42 milijonov cigar; to leto pa jih narediti hoče 64 milijonov, in za leto 1874. je preračunjenih 90 milijonov.

— (Veseli večer v rokodelski družbi.) Kakor je bila jako živahna božična veselica, ki so jo v društvu rokodelskem obhajali rokodelski pomočniki novega leta večer v polno zadovoljnost obilno zbrane gospôde s petjem in deklamovanjem, tako bode gotovo tudi svečanost, ki jo je na sv. treh kraljev večer družba pripravila novi svoji vejici — družbici rokodelskih učencev — v prav prijetnem spominu ostala vsem, ki jih je bila družbena dvorana do dobrega polna. Res milo je bilo gledati vesele rokodelske fante, kako zvesto so poslušali govor, v katerem je družbe mnogozasluženi vodja gosp. dr. Vončina jim razložil pomen veselega večera, občinstvu pa jih predstavil ko pridne učence, katerih 69

vsako nedeljo redno in željno prihaja v družbo učiti in kratkočasit se pošteno, in med katerimi jih je več takih, ki so v 2 letih g. vodji dali hraniti že 51 gold. 70 kr. Prikipelo je pa do vrhunca veselje fantov, ko se jim je med drugimi darovi razvila in pokazala lepa zastava, ktere podobi so darovale častite nune, vse drugo pa ste oskrbele preblagi, učencem že dobro znani dobrotnici, gospé Šolmajerjeva in Murnikova s pripomočjo mnogih dobrotnic in dobrotnikov. — Potem je 12 učencev v splošno pohvalo deklamovalo, med deklamacijama pa lepo pelo. Konečno so sprejeli božične darove, ki ste jih jim že omenjene gospé oskrbele. In tako se je veselo izvršila večernica lepa.

— (Slovensko gledališče) pretekli pondeljek je zadovoljilo vseskozi po vseh prostorih napolnjeno hišo. V prvi jako mični novi spevoigri „Bodi pri meni“ odlikoval se je posebno g. Nolli in pevski zbor. — Druga vesela igra „Ravni pot najboljši pot“ prinesla nam je priljubljenega komika g. Pavla Drahslerja zopet enkrat na oder. Živahno pozdravljen igral je „šolmastra“ tako polno humora, da smeha ni bilo ni konca ni kraja; a tudi g. Kajzel mu je kot „cerkovnik“ prilagal izvrstno. Naj bi prav kmalu v kaki veči burki skupaj nastopila! Tudi vsi drugi so vrlo pomagali k dobremu vspehu te igre. Konečno se je ponavljala opereta: „vino, ženske, petje“; gospá Odijeva, gospodičina Rosova in gosp. Nolli so v petji in v vsem drugim izvršili svoje naloge na glasno pohvalo. Dramatično društvo zdaj dobro popravlja, kar je zamudilo izprva.

— Stari udje in oni, ki želé z nova pristopiti v Mohorjevo društvo, naj nikar ne mudé z doneski, ki se jemljó le do konca meseca marcija. Kdor se dolgo mudí, rad pozabi, in potem mu je žal, ko ne dobí knjig.

A. Lésar,

poverjenik za ljubljansko dekanijo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Če je res, kar pišejo centralistični časniki, hoče ministerstvo koj v pričetku zborovanja, to je že 15. dne t. m. s predlogom za premembo volitev poslancev v državni zbor (to je, z direktnimi volitvami) stopiti pred državni zbor. Tista nemčurska klika, ktera v tej volilni premembi pozdravlja „izvršitev nemške državne misli“ („die Durchführung des deutschen Reichsgedankens“), kakor je te dni nek centralističen časnik to reformo imenoval, že komaj čaka, da dobí to mašino v roke, ki jej ima služiti za gilotino, po kateri se glava odseka oktoberski diplomí, ki veleva in kot „nepreklicljivo državno temeljno postavo“ slovesno razglašá, da v državni zbor imajo „deželni zbori pošiljati od Nas (Veličanstva) določeno število poslancev“ in po kateri se ima razrušiti zgodovinska podlaga Habsburške monarhije, da bi se na njeno mesto posadil „deutscher Reichsgedanke“. V obličji teh osodepolnih namer je tedaj popolnoma upravičen oni razglas, ki so ga ob novem letu soglasno vsi česki časniki na čelu svojih listov prinesli in čez ktere ga so centralistični časniki kakor jastrebi planili ter ga mesarili vsak po svoje; eni so ga krstili „klic na boj“, drugi „testament“ Čehov. Prihodnji naš list prinese glavne točke one pomenljive novoletnice, ktera nič družega ni, kakor na postavni podlagi skupni vpor českega noroda proti direktnim volitvam. Komur koli še ni izginila iz srca zavest za postavo in pravo, mora se skladati z razglasom českim, in mora tak „rajhsrat“, ki gré na to, da vniči véliko cesarjevo pismo — oktobersko diplomó od leta 1860. — prihoriscirati za ilegalno

skupščino. Če je pod Belkredijem nemška klika zabranila izvanredni državni zbor, kteri je hotel doseči spravo vseh enakoupravičenih narodov, in so Kranjski deželni poslanci pod Hohenwartom deželni zbor po krivici proglasili za illegalen (nepostaven), je pač sveta dolžnost spoznati zdaj vsem poslancem, ki stojé pod zastavo oktoberske diplome, ktero kot „beständiges und unwiderrufliches Staatsgrundgesetz“ hranujejo deželni zastopi v svojih arhivih, da v takem „rajhsratu“, ki stvariti hoče direktne volitve, ni prostora več za-nje. Za Avstrijo gré! Složni in edini morajo po takem vsi konservativni poslanci postopati, kajti le po slogi doseže se zmaga!

— Beustova veljava čedalje bolj propada. Na beli dan so namreč prišli zdaj njegovi „diplomatični skoki“ od leta 1870., ko se je začejala vojska med Francozi in Prusi. Ko je namreč Francoska vlada vojsko napovedala Prusom, je Beust, kot minister vnanjih zadev Avstrijskih, ministru Francoskemu Gramontu, obljubil pomoč Avstrije, ktera je pa potem, ko se je vojska začela, Francoze na cedilu pustila. Zdaj je Gramont razglasil nektare besede iz Beustovega pisma od 20. julija 1870. leta, ktero hudo kompromentira postopanje vlade Avstrijske. Da centralistični časniki Dunajski se strašno togotijo, da je umazano perilo Beustovo prišlo na dan, lahko se razume samo po sebi; al to je sopet posebno karakteristično za nemčursko kliko, da Napoleona psujejo zdaj z vsemi mogočnimi priimki, ktere ga so pred 12 leti soglasno kot „rešitelja človeštva“ molili!

Hrvaško. — Kakor pri nas v Cislahtaniji ne pridemo s pravico vsem narodom naprej, taka se tudi v Translahtaniji godí Hrvatom: oni so danes tam, kjer so bili ob novem letu lani; ne za stopinjo niso naprej, čeravno so krotki in odjenljivi bili v svojih zahtevah, kar so le mogli. Nemec hoče tu, Magjar tam gospodariti! — Razpor je očiten med Deakovci na Ogerskem, al da ne bi leva stranka prišla do krmila, držijo se kot smola drug družega.

Oklic našim gospodarjem.

15. dan t. m. dopoldne ob 9. uri v Medjatovi hiši bode kmetijska družba Kranjska po poti dražbe (licitacije) prodala nekoliko telic Belanskega (Möllthaler) plemena, ki je rdeče barve z belimi lisami. Oklicala jih bode za polovico tiste cene, za ktero bodo kupljena. Plačati se morajo brž na mestu.

Naj bi se tudi te licitacije vdeležilo veliko gospodarjev, kakor unidan, in to posebno iz Gorenskega, ker za te kraje je to pleme najbolj pripravno.

Bralce „Novic“, kterim je mar za povzdigo domače živinoreje, prosimo, ta oklic razglasiti.

Glavni odbor družbe kmetijske
v Ljubljani 5. januarija 1873.

Žitna cena

v Ljubljani 7. januarija 1873.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 10. — banaške 7 fl. 12. — turšice 3 fl. 20. — soršice 4 fl. 20. — rží 3 fl. 80. — ječmena 3 fl. 10. — prosa 3 fl. —. — ajde 3 fl. 20. — ovsa 1 fl. 80. — Krompir 1 fl. 70.

Kursi na Dunaji 7. januarija.

5% metaliki 66 fl. 60 kr. Ažijo srebra 106 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 70 fl. 60 kr. Napoleondori 8 fl. 64 kr.